

Dora Ruždjak Podolski redateljica je velikog i impresivnog opusa, profesorica i intendantica Dubrovačkih ljetnih igara. Režirala je sedamdesetak dramskih, opernih i operetnih predstava u kazalištima diljem Hrvatske. Bila je ravnateljica dramskog programa Dubrovačkih ljetnih igara od 2009. do 2012. godine. U zvanju docentice predaje glumu na Akademiji dramske umjetnosti i Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Razgovarali smo o svim uračunatim i neplaniranim izazovima ovogodišnjih Igara, programu, odgođenom programu - i samim time uspjehu održavanja kojemu želimo svu epidemiološku sreću. To će postati nova kovanica čestitki, čini nam se.

■ **Kako ste zadovoljni otvorenjem?**

- Izuzetno sam zadovoljna. Prvo, zbog činjenice da smo uopće otvorili. Drugo, zbog toga što smo svi zajedno imali dovoljno hrabrosti izmjestiti otvaranje na drugu lokaciju, u staru luku. Tamo su nas čekale same nepoznanice. Ponosna sam na cjelokupni tim Igara zato što je uspio logistički, tehnički i epidemiološki iznijeti ovu priču, a na mladu redateljicu Marinu Pejnović i sve izvođače zato što su bili inspirirani, otkaçeni i nisu marili ni za kakva "druga" mišljenja.

■ **Koji su izazovi ovogodišnjih Igara?**

Uz ove očite na koje nikako niste mogli utjecati?

- Iskreno da vam kaŹem, izazova je uvijek toliko da kad bih ih sve pamtila, ne bih mogla ni dana provesti obavljajući ovaj posao. U tom smislu zaista "prebrišem" prašinaste ostatke problema i poteškoća, čak i na nesvjesnoj razini, takav mi je obrambeni sustav. No ove godine se ipak mogu referirati na krajnje neizvjesnu situaciju koja nam je visjela nad glavom. Iznijeli smo kompletan program Igara početkom veljače, a taj je bio kreiran još u studenom. Zatim je taj program postao irelevantan te je trebalo osmišljavati novi, a za čiju provedbu nismo imali baš nikakva jamstva osim potpore Ministarstva kulture koje je svim nacionalnim festivalima, ali i ostalim kulturnim institucijama isplatilo sredstva, dajući tako svima do znanja da je službeni stav kako kulture, unatoč svemu, treba biti.

■ **Ipak, kako to da ste se uopće odlučili na održavanje ove godine? Taj korak može biti protumačen kao rizičan.**

- Tu se nadovezujem na svoj prethodni

DORA RUŽDJAK PODOLSKI

intendantica Dubrovačkih ljetnih igara

Uspjeli smo Igre staviti u pogon, kultura je pobijedila ovogodišnje nedaće

Iznijeli smo kompletan program Igara početkom veljače, a taj je bio kreiran još u studenom. Zatim je taj program postao irelevantan te je trebalo osmišljavati novi, a za čiju provedbu nismo imali baš nikakvo jamstvo, osim potpore Ministarstva kulture koje je svim nacionalnim festivalima isplatilo sredstva, dajući tako do znanja da je službeni stav kako kulture, unatoč svemu, treba biti

PIŠE SRĐAN SANDIĆ | SNIMKE BOŽO RADIĆ/HANZA MEDIA

Izuzetno sam zadovoljna. Prvo, zbog činjenice da smo uopće otvorili. Drugo, zbog toga što smo svi zajedno imali dovoljno hrabrosti izmjestiti otvaranje na drugu lokaciju, u staru luku

odgovor - uistinu, niti u jednom trenutku nije bilo sporno hoće li se festival održati, ako to epidemiološke mjere budu dopuštale. Ravnateljica Igar Ivana Medo Bogdanović, moji pomoćnici Saša Božić i Tomislav Fačini, kao i čitav produkcijski tim u Dubrovniku zaista su radili bez fige u džepu od kraja ožujka do samog početka Igar, dakle, u tri i pol mjeseca krajnje neizvjesnosti djelovali profesionalno i hladnih živaca poput kirurga u operacijskoj dvorani. A da je rizik prisutan na svakome koraku, tu ste u pravu. Naprosto, ne obaziremo se na to, idemo dan po dan.

■ **Što je bilo najteže organizirati?**

- Definitivno otvaranje.

■ **Što je sve otkazano ili preusmjereno?**

- Svi strani izvođači su postponirani za 2021. godinu. Ako bude sve u redu,

sljedeće ćemo sezone imati fenomenalan program zato što se radi o izuzetno kvalitetnim umjetnicima, poput Artura Sandovala, Julije Lezhneve, Khatie Buniatishvile, trebala bi se održati premijera "Očeva i djece" Ivana Turgenjeva u režiji Ivana Popovskog, nastala u suradnji Igar i Zekaema. Ništa doduše ne treba predviđati, to smo valjda naučili.

■ **Kako ste uspjeli prenamijeniti program?**

- Ništa nismo forsirali. Tijekom pandemije smo imali vremena dobro odvagati odluke. Kreirati program u skladu s trenutkom.

■ **Što nas sve očekuje?**

- U dramskom programu nismo odustali od već najavljene premijere Držićeve "Grizule" koju režira Saša Božić u suradnji s Pe-

trom Hrašćanec. Taj projekt je djelomično financiran sredstvima Europske komisije u sklopu programa "Future Epics" koji se bavi približavanjem kulturne baštine mladom naraštaju - kako umjetnicima, tako i publici. U skladu s tim, projekt se ostvaruje u suradnji s Akademijom dramske umjetnosti te će se studenti završnih godina studija glume i plesa upoznati s kompleksnim Držićevim jezikom, ali i običajima i mentalitetom kako renesansnog, tako i suvremenog Dubrovnik. Premijera će se održati u parku Gradac, kao posveta dubrovačkoj praižvedbi "Grizule" u režiji Joška Juvančića iz 1967. godine. Zatim ćemo prikazati "Maru i Katu", predstavu gotovo stendapovskog karaktera koja komentira recentna događanja u Gradu, a inspirirana je kulturnom emisijom Radio Dubrovnika "Na posjedu kod kundurica". Za šire čitateljstvo, kundurica u dubrovačkom dijalektu predstavlja društvenu komentatoricu, ili narodski rečeno tračericu. Ženu koja o svima i svemu najbolje zna.

Potom produciramo "Dubrovačka zrcala", peripatetičku predstavu koja se doživljava kroz šetnju Gradom uz odvijanje prizora na tri lokacije - Pustijerni, Mrtvom zvonu i na Andriji. Ovaj potonji prostor bit će prvi put otvoren za javnost, zahvaljujući vrijednoj brizi Društva prijatelja dubrovačke starine koji su ovaj lokalitet obnovili i uredili. Glumci su jako uzbuđeni da će prvi put u povijesti Igar odigrati vojnovičevsku pasažu o "mrtvom" Gradu baš na toj iznimnoj lokaciji. Hrvoje Ivanković dramaturg je predstave i autor zamisli o inauguraciji poezije dubrovačkih pjesnika, baštinskih i suvremenih, na specifičnim lokacijama koje taj diskurs podržavaju. Ovaj projekt je i svojevrsna oda tragično stradalom dubrovačkom pjesniku Milanu Milišiću. Njegov poetski svijet je uistinu čudesan i inspirativan. Glazbeni program podržava sjajne hrvatske umjetnike, neki dan je Aljoša Jurinić nastupio u Kneževom dvoru održavši gotovo nestvarno lijepi recital.

■ **Kako promišljati budućnost ovako velikog projekta?**

- Dubrovačke ljetne igre imaju uistinu težak zadatak u spajanju tradicije i suvremenih pomaka. U dobrom omjeru ovih dvaju paradigmi leži recept za budućnost festivala.

■ **Koje se sumnje i strahovi javljaju vezano uz osmišljavanje sljedeće godine?**

- Već sam vam rekla, ne usudujem se ništa predviđati. Vremena su toliko zahtjevna i složena da ništa što je bilo uvriježeno i samo po sebi razumljivo vi- ▶

še ne prolazi. Tako da vam uistinu ne mogu ništa konkretno odgovoriti, ali mogu reći nešto po srcu - ako smo uspjeli staviti u pogon Igre i ove godine, i to zahvaljujući viziji ministrice kulture, Nine Obuljen Koržinek, s kojom imamo izuzetan suradnički odnos, te ako je kultura zapravo pobijedila ovogodišnje nedaće, čini mi se da ćemo po logici stvari sljedeće godine uspjeti iznaći nove okvire. U svakom slučaju, nećemo posustati.

■ **Kako planirate Dubrovnik dovesti Hrvatskoj kad već teško hrvatsku kazališnu publiku možemo dovesti u Dubrovnik? Nije li to bio vječiti prigovor?**

- Znaite što, neka se u rješavanje te problematike uključe i neke druge institucije i neke druge platforme. Hrvatska turistička zajednica, Turistička zajednica grada Dubrovnika, Ministarstvo turizma, slobodno nastavite niz. Ne možemo mi sami nositi na leđima tu problematiku, naprosto nije pošteno. Prošle godine je Turistička zajednica grada Zagreba financirala bogat program predstavivši 70. Igre u Zagrebu u rujnu. Manifestacija "Dubrovačke ljetne igre u Zagrebu" uistinu je imala dobar odjek i pokazalo se da su takvi programi i više nego dobrodošli u metropoli. Nakon potresa u Zagrebu i svih nedaća koje su nas zadesile ove godine iluzorno je uopće razgovarati o takvim zahvatima. Važno je prisjetiti se da su Igre, pored Salzburga i Ljubljane, jedini festival s ovakvom tradicijom i značajem koji se odvija ne samo na europskoj, već i svjetskoj kulturnoj sceni.

■ **Kakav je pregovor s tradicijom, treba li se ona transformirati na Igrama? Uspijevate li ostvariti svoje naume?**

- Kako tako. Malim, ali sigurnim koracima.

■ **Pozicija intendantice Igara na neki je način i politička funkcija. Kakvi su**

pregovori s vlasti, a kakvi sa samom sobom? Na koje ste kompromise morali pristati i možete li o tome govoriti, a na koje ste iskorake posebno ponosni?

- Nisam politički aktivna i sumnjam da ću to ikad biti. Ali isto tako, ne zazirem od politike kao od nužnog zla. Politika je dio civilnog društva i tako se prema njoj i odnosim. Dokle god je poštovanja i razumijevanja sa strane politike prema Igrama, jednako tako s uvažavanjem prihvaćam mišljenja i sugestije. Kompromisa zapravo nema, vjerovali ili ne. Kad shvatite da obnašate ovakvu dužnost dajući svoj doprinos široj zajednici, prestanete doživljavati sebe osobno. Pitanje odgovornosti donosi za mene misao o promicanju temeljnih društvenih vrijednosti.

■ **Koliko je hrvatsko kazalište suvremeno u usporedbi s europskim teatrom? Čega nedostaje, a čega je napretek? Kako vi to vidite kao umjetnička radnica?**

- Hrvatskom teatru kronično nedosta-

je autentičnosti, oduvijek. To je naprosto duboko ukorijenjen problem koji postaje očitim već kad prošetate Zagrebom, malenom kopijom Beča. A Zagreb je zapravo izuzetno autentičan i živ u svojoj samosvojnosti. Samo to treba uvidjeti. Isto je s teatrom. Postoji živo kazalište i zanimljivi projekti koji samo trebaju bolju produkcijsku potporu i vidljivost. "MONOVID-19" je recentni primjer takvog promišljanja. Kao autohton, organski i hrabar kulturni proizvod.

■ **U polju umjetnosti je opasno biti patetično optimističan. Koji su društveni i politički nalozi s kojima mladi umjetnik, po vama, mora danas pregovarati? Umjetnička zajednica je kod nas poprilično incestuozna - imate li taj osjećaj?**

- Ta ima nas samo četiri milijuna. I još se osipamo. Ne vidim nikakvu incestuoznost, vidim i dalje premalo prilika za mlade. Premalo informacija što se događa na suvremenoj svjetskoj sceni, i premalo razmjena umjetnika. A tuse i mladi moraju pokrenuti, očito to nitko drugi ne može odraditi za njih.

■ **Koji su vaši daljnji redateljski planovi?**

- Dürrenmattov "Posjet stare dame" koji sam režirala u Gavelli samo dva tjedna pred premijeru zaustavljen je zbog pandemije i potresa. Što je najgore, zaista se radilo o zanimljivom prosedeu iz kojeg sam puno naučila i koji je predvidio mnogo toga. Hoće li se nastaviti na jesen, tko zna. Gavella ima crvenu naljepnicu i nisam posve sigurna imam li razloga za optimizam i stavljanje ovog projekta ad acta. Također, ovako gotovo paučinasto optimistično, najavljujem režiju Molièreova "Škrtca" u Kerempuhu u listopadu. Naslovnu ulogu igra Hrvoje Kečkeš. Vidjet ćemo, rekoše slijepci. ■

Nisam politički aktivna i sumnjam da ću to ikad biti. Ali isto tako, ne zazirem od politike kao od nužnog zla. Politika je dio civilnog društva i tako se prema njoj i odnosim